

Snickarens hörn- fogar

Häng med och lär dig vad en snickare gör för att få snygga hörnfogar. Då kan vi garantera att du i framtiden lyckas så bra med dina hörnfogar, att du slipper spackla för att dölja fula springor.

Både inåtgående och utåtgående hörn är svåra att få perfekta när du sätter upp socklar. Antingen bildas det en liten springa mellan delarna eller också sitter socklarna olika högt. Även om man kanske lyckats med att få det snyggt, så börjar delarna att arbeta och efter ett tag har det i alla fall bildats en springa mellan socklarna. Samma problem har man också när man sätter upp hålkällister, t.ex. runt en köksbänk eller arbetsbänk. Många (även en del proffs) accepterar en liten spricka mellan trädelarna, men det behöver man inte.

Här visar vi dig ett par hörnfogar av högsta klass. Se noga på teckningarna och bilderna. Öva sedan på ett par träbitar och följ våra anvisningar. Det är inte så svårt som det kanske först verkar, och vi törs lova att du efter lite övning blir mästare på att göra snygga hörnfogar!

Lär dig
snickarens
hemliga
knep

Den ena listen sågas av i 45 grader, alltså en vanlig geringssågning.

Den andra listen sågas av vinkelrätt.

Såga därefter vinkelrätt ner i den första listen och följ den svängda såglinjen (A). Såga därefter vinkelrätt in från sidan längs spåret (B), så det blir ett urtag.

Hålkällister

Invändiga hörn ska sågas två gånger.

En av fördelarna med denna metod är att hörnfogen inte syns uppifrån. En annan fördel är att det inte syns att fogen delar sig i takt med att träet arbetar. Snickarens proffslösning kräver lite övning så att du får rätt handlag. Du behöver dessutom en lövsåg med ett mycket tunt blad. En tredje fördel är att du inte behöver såga i mer än den ena listen. Den andra ska bara kapas vinkelrätt.

Utvändiga hörn ordnar snickaren i regel genom att kapa de två listerna i 45 grader och sätta ihop dem till en rät vinkel.

Följ den svängda formen på framsidan.

1

Börja med att kapa den ena listen på gering, alltså i 45 grader. Därefter sågar du med ett smalt lövsågsblad vinkelrätt ner och längs den svängda formen på listan medan du följer det första sågspåret.

Såga vinkelrätt in i listen från sidan med fintandad såg.

2

Vänd listen och såga vinkelrätt in från listens framkant till sågspåret. Då bildas det ett urtag som du ser på listan på bilderna 3 och 4.

Vinkelrätt in från framsidan.

Det svängda spåret är nu vinkelrätt mot listan.

3

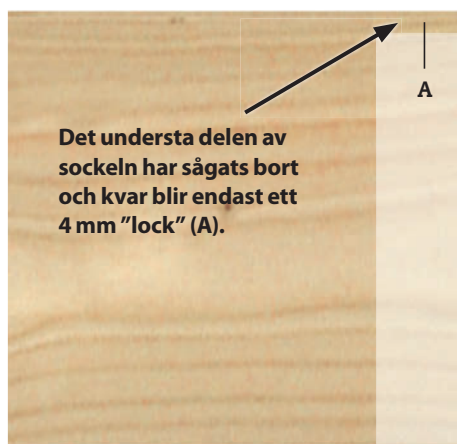
Så här ser listen ut i änden när du har sågat färdigt. Lägg märke till urtaget i framkant (under listen) som du gjorde i steg 2.

Vinkelrätt urtag i botten.

4

Nu passar de två listerna perfekt ihop, och du har fått en osynlig skarv.

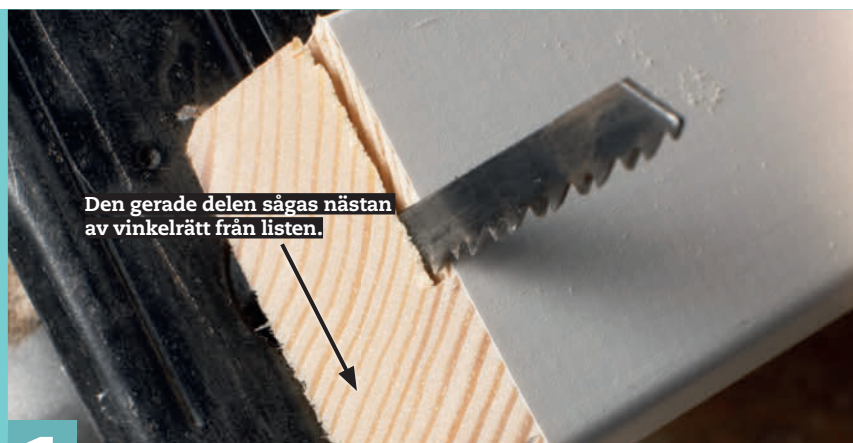

Socklar

Invändiga hörn med fuskgering. Det går bra att skapa en hörnfog i ett invändigt hörn med geringssågade socklar, men eftersom man ser delarna uppifrån så syns minsta lilla springa. Väggar står sällan vinkelrätt mot varandra och det är annars förutsättningen för en hörnfog med gerade lister. Därför använder snickaren i stället en fuskgering som gör att man inte kan se någon skarv uppifrån.

Det är endast den ena listen som ska bearbetas – den andra kapas vinkelrätt och skjuts in i hörnet. Den list som ska sågas, geringssågas innan du gör fuskgeringen.

Om utåtgående hörn är vinkelräta kan listerna geringssågas och fogas ihop. Annars använder du knepet på nästa sida.

1

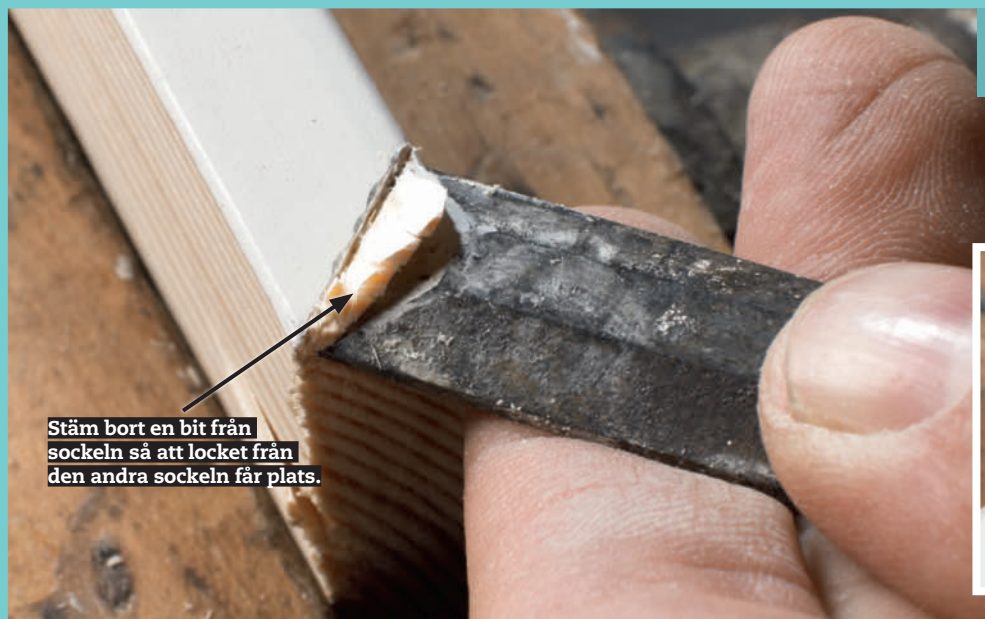
Kapa först den ena listen vinkelrätt och den andra på gering i 45 grader.

I den geringssågade delen sågar du nu med sticksåg eller lövsåg vinkelrätt mot framsidan så att nästan hela "trekanten" sågas bort. Det är mycket viktigt att du stoppar cirka 4 mm innan sågtänderna går igenom listen.

2

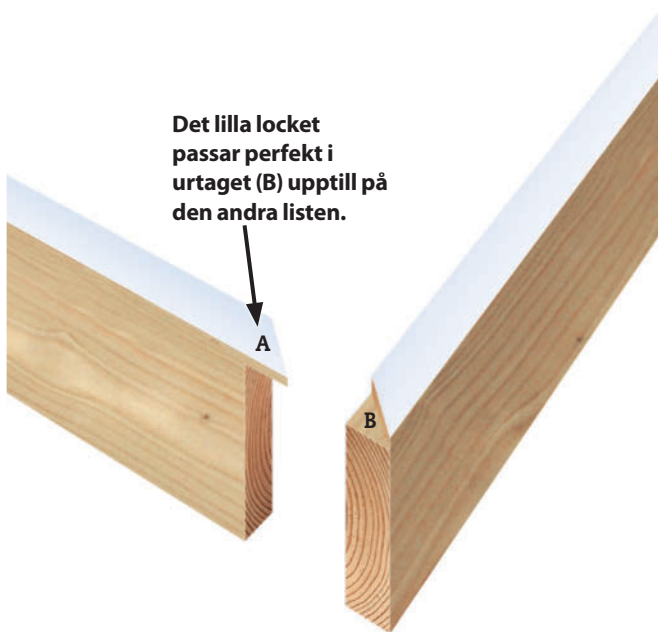
Såga in från kortändan, så att det bildas ett trekantigt lock (eller utstickande bit). Locket ska vara 4 mm tjockt för blir det tunnare är det risk att det bryts av.

4

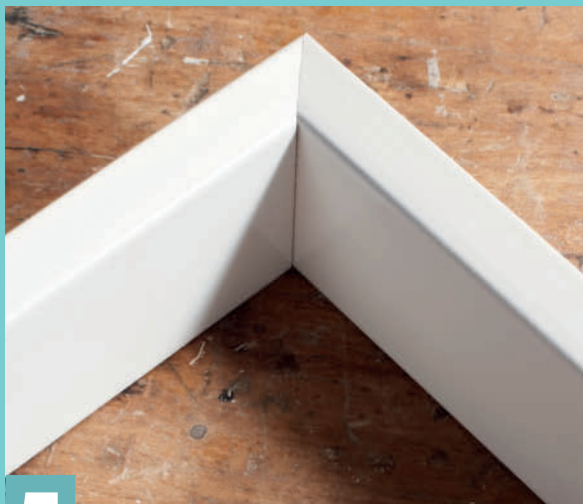
Stäm bort 4 mm av sockeln där du har markerat med kniven. Stäm först lodrätt ner i strecket och stick sedan in stämjärnet försiktigt från sidan. Du kan ev. slipa urtaget alldeles slätt efteråt.

3

Håll listen så att locket läggs ovanpå den andra listen i hörnfogen, och dra ett streck längs kanten av locket. Skär sedan med vass hobbykniv i strecket innan du tar fram stämjärnet.

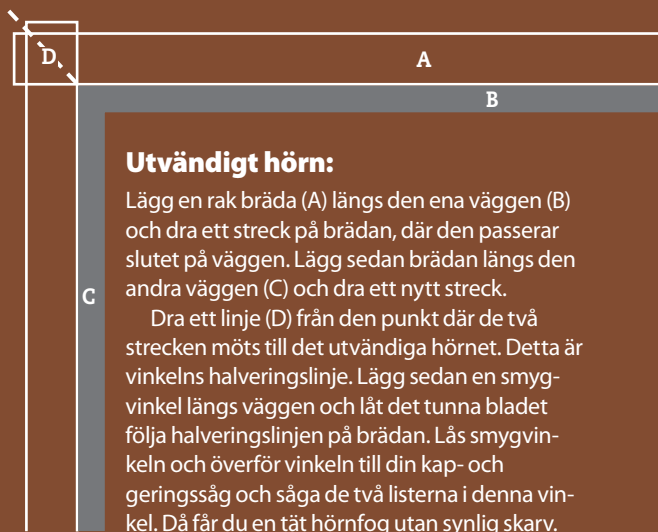

5

Man kan nästan inte så skarven efteråt. Om du lägger en liten klick lim i urtaget innan socklarna skjuts ihop så hålls locket på plats. Torka bort överflödigt lim med fuktig trasa innan det hinner stelna.

Gör så här om vinkeln inte är rät

Det är sällan väggar möts vinkelrätt, och det är ett problem oavsett om du ska fästa socklar i inåtgående eller utåtgående hörn. Även obetydliga skillnader mellan väggarna gör att de flesta väggar har rests i en vinkel som är ett par grader större eller mindre än just 90 grader. I så fall hjälper inte ens den bästa geringssåg, för socklar eller lister sitter inte perfekt om vinkeln inte är rät. Du kan naturligtvis dölja små skillnader med fogmassa och färg, men det finns ett bra knep som gör det överflödigt att spackla och som är det enda som duger om listerna inte ska målas. Du ska hitta halveringslinjen i vinkeln. Det låter mer komplicerat än vad det är, för i själva verket ska du bara dra ett par streck och använda en smyginkel.

Invändigt hörn:

Lägg en rak bräda (A) längs den ena väggen (B) och dra ett streck längs brädans utsida. Flytta brädan till den andra väggen (C) och dra ett nytt streck.

Från den punkt där de två strecken möts drar du ett streck till det invändiga hörnet. Det är halveringslinjen (D).

Lägg en smyginkel längs väggen och låt det tunna bladet följa halveringslinjen, lås smygvinkeln och överför vinkeln till din kap- och geringssåg. Såga de två listerna i denna vinkel så har du fuskgerat.

